

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **M.Š.**
zastoupený advokátem JUDr. Denisem Mitrovičem
sídlem Mírové náměstí 274, 517 21 Týniště nad Orlicí

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2022, č. j. 70/22/5000-10612-712342,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Ministerstvo životního prostředí poskytlo žalobci na základě rozhodnutí ze dne 27. 11. 2014 dotaci na projekt s názvem „Podpora biotopu kuňky obecné obnovou malé vodní nádrže v EVL Tuří“. Žalobci byly *ex ante* poskytnuty finanční prostředky v celkové výši 679 703,62 Kč.

2. Finanční úřad pro Královéhradecký kraj („správce daně“) následně provedl u žalobce daňovou kontrolu, při níž dospěl k závěru, že žalobce porušil rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů („zákon o rozpočtových pravidlech“). Podle správce daně nebyl projekt dokončen, a neplní tak svůj účel. Dne 14. 1. 2019 proto vydal platební výměr, kterým vyměřil žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně do Národního fondu ve výši 679 703,62 Kč. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný snížil výši odvodu vyměřeného správcem daně na 50 % z částky poskytnuté dotace (tj. na částku 339 852 Kč), neboť shledal, že žalobce provedením některých stavebních prací částečně naplnil účel dotace.

II. Shrnutí argumentace žalobce a žalovaného

3. Podle žalobce je napadené rozhodnutí nezákonné, neboť žalovaný v plném rozsahu nenapravil pochybení správce daně. Žalobce v odvolacím řízení namítal, že účel dotace byl splněn, že došlo k výskytu kuňky obecné v dané lokalitě. Splnění formálních náležitostí, tj. kolaudaci, která může proběhnout pouze při napuštění nádrže, zabránily objektivní okolnosti, zejména zákaz napuštění nádrže vydaný vodoprávním úřadem. Žalovaný připustil, že účel dotace byl naplněn částečně, podle žalobce však bylo tohoto účelu dosaženo v plném rozsahu.
4. Žalobce také navrhoval, aby byl zpracován znalecký posudek o výskytu kuňky obecné. Správní orgán však znalecký posudek nezajistil a ani žalobci nesdělil, že tak činit nebude a aby si jej případně zajistil sám. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí na jednu stranu uvádí, že žalobce si měl daný důkaz zajistit sám, pokud jej chtěl provést (bod 48), na druhou stranu cituje sdělení Agentury ochrany přírody a krajiny („AOPK“), podle nějž by k zodpovězení otázky o výskytu živočišného druhu musela proběhnout dlouhodobá studie – celoroční monitoring (bod 33). Správní orgány tak dle názoru žalobce nezjistily skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí. Naopak žalovaný zatěžuje žalobce zajištěním důkazu, o němž sám ví, že jej nebylo možno předložit v době vydání napadeného rozhodnutí.
5. Rovněž ze zpráv AOPK podle žalobce plyne, že účelu stavby bylo dosaženo, neboť předmětný živočišný druh se v posuzované lokalitě vyskytuje. Přístup žalovaného je formalistický a nezohledňuje zjištěný skutkový stav.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žalobce se zaměřuje na otázku přítomnosti kuňky obecné v oblasti budované nádrže. Tuto otázku však žalovaný považuje spíše za podružnou, podstatu věci spatřuje v tom, zda došlo k vybudování nádrže, respektive k vytvoření nového biotopu pro zlepšení životních podmínek zvláště chráněných druhů.
7. Z projektu, na jehož základě žalobce obdržel dotaci, vyplývá, že polovina účelu dotace spočívá v provedení stavebních prací, prostřednictvím kterých mělo dojít ke zlepšení životních podmínek zvláště chráněných živočišných druhů. Tedy k vytvoření nového biotopu pro tyto živočichy, čímž měla být naplněna druhá polovina účelu dotace. Bez kompletního splnění první poloviny účelu (dokončení stavby díla včetně jeho kolaudace) tak nemůže být splněna ani druhá polovina účelu (vytvoření biotopu pro chráněné živočichy). Jelikož byly provedeny pouze některé stavební práce, a dílo tak nebylo zcela dokončeno a zkolaudováno, nemůže ani plnit svoji funkci. Proto nemohlo dojít k

vytvoření nového biotopu, v jehož podmínkách by se přirozeně zvýšil výskyt kuňky obecné.

8. Otázka výskytu kuňky obecné v oblasti dané nádrže je z těchto důvodů podružná. I kdyby byl prokázán její výskyt, z logiky věci by tomu tak nemohlo být zásluhou nedokončené stavby nádrže (která nebyla zkolaudována a ani není trvale napuštěna vodou). Dle názoru žalovaného tak nemá nedokončené vodní dílo na výskyt kuňky obecné v této lokalitě žádný vliv.
9. Žalovaný v této souvislosti poukázal na závazné parametry akce, které byly stanoveny rozhodnutím Ministerstva životního prostředí o poskytnutí dotace žalobci. Žádný z těchto parametrů přitom nebyl zcela naplněn. Žalovaný také připomněl, že splnění všech předem nastavených podmínek bylo výlučnou povinností žalobce. Skutečnost, že realizovaná změna stavby, která nebyla schopna zabránit průsaku vodních zdrojů, byla navržena odborníky (projektantem, hydrogeologem a technickým dozorem), nevylučuje ani neomezuje odpovědnost žalobce za dodržení těchto podmínek.
10. K žalobní námitce, podle níž kolaudaci stavby znemožnily objektivní okolnosti, žalovaný uvedl, že žalobce zaměňuje příčinu a následek. Zákaz napuštění nádrže byl totiž vodoprávním úřadem vydán mimo jiné z důvodu netěsnosti nádrže, zjištěné při zkušebním provozu. Žalovaný je zároveň názoru, že netěsnost nádrží mohla být napravena dodatečnými stavebními pracemi. Tímto způsobem mohl žalobce získat kolaudační souhlas. Navíc termín pro realizaci projektu byl poskytovatelem dotace k žádosti žalobce několikrát prodloužen. Žalobci tak byl poskytnut dostatečný časový k odstranění vytýkaných vad.
11. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by byl ve správním řízení nedostatečně zjištěn skutkový stav. Žalobce navrhoval, aby ve věci buď bylo provedeno místní šetření, nebo aby byl zadán znalecký posudek. Správce daně tomuto návrhu vyhověl a provedl místní šetření, kterého se zúčastnil zástupce žalobce. Žalobci nic nebránilo v tom, aby zároveň předložil znalecký posudek, pokud tak chtěl učinit. Sdělení AOPK s tím není v rozporu. Žalovaný opětovně zdůraznil, že cílem projektu nebyl výskyt kuňky obecné bez dalšího, nýbrž vytvoření nového biotopu pro zlepšení životních podmínek zvláště chráněných druhů, spočívající v obnově malé vodní nádrže. I kdyby bylo prokázáno, že se v dané oblasti kuňka obecná vyskytuje, podle žalovaného by tato skutečnost svědčila nanejvýše o tom, že provedenými stavebními úpravami nedošlo ke zhoršení životních podmínek pro uvedený živočišný druh.
12. Závěrem žalovaný shrnul, že obnova vodní nádrže byla částečně realizována. Peněžní prostředky, které obdržel, tudíž žalobce vynaložil za účelem, k němuž mu byly poskytnuty. V důsledku technických problémů ale bylo vydáno rozhodnutí o zákazu užívání stavby, vodní nádrž proto není naplněna vodou, a tedy neplní retenční funkci. Nedošlo tak k vytvoření podmínek příznivých pro podporu biotopu kuňky obecné. Tyto skutečnosti žalovaný řádně zohlednil při stanovení výše vyměřeného odvodu za porušení rozpočtové kázně.

III. Ústní jednání

13. Během jednání konaného dne 19. 10. 2022 zástupce žalobce především odkázal na podanou žalobu a zdůraznil, že správce daně nezjistil řádně skutkový stav. Dále uvedl, že dle jeho názoru je třeba tento případ posuzovat i z hlediska zákona č. 254/2001 Sb., o

vodách a o změně některých zákonů („vodní zákon“). Proto je třeba si vyžádat rovněž stanovisko místního vodoprávního úřadu. K dotazu soudu, zda vznášejí nějaké návrhy na doplnění dokazování, zástupce žalobce konstatoval, že žalobce ve správním řízení navrhoval, aby byl vypracován znalecký posudek, který by posoudil, zda došlo k naplnění účelu dotace. Na doplňující dotaz soudu, zda má tomuto vyjádření rozumět tak, že se jedná o návrh na zadání znaleckého posudku soudem, zástupce žalobce uvedl, že to ponechává na úvaze soudu.

14. Pověřená pracovnice žalovaného k tomu uvedla, že je třeba rozlišit řízení před správcem daně a před žalovaným. V odvolacím řízení totiž došlo k podstatnému doplnění dokazování a nově zjištěné skutečnosti byly řádně zhodnoceny v napadeném rozhodnutí. Ve zbytku odkázala na dané rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“).
16. Jádrem sporu v posuzované věci je otázka, zda žalobce splnil účel poskytnuté dotace, případně v jakém rozsahu. Podle žalovaného žalobce splnil účel dotace pouze částečně, žalobce naopak namítá, že účel splnil zcela.
17. Ze správního spisu soud konstatuje, že Ministerstvo životního prostředí poskytlo žalobci dotaci na projekt s názvem „Podpora biotopu kuňky obecné obnovou malé vodní nádrže v EVL Tuří“. V Žádosti o poskytnutí podpory je obsah projektu specifikován následujícím způsobem: *„Obsahem projektu je obnova malé vodní nádrže v EVL Tuří rybník v k.ú. Slavětín nad Metují. Obnovena bude malá vodní plocha s litorálním pásmem, navazujícím pásmem mokřadu a nově vytvořenými třemi tůňemi.“* Dále jsou zde uvedeny cíle projektu: *„Hlavním cílem navržených opatření je zajištění péče o část vyhlášené EVL Tuří rybník, zlepšení životních podmínek zvláště chráněných druhů, zajištění péče biologické rozmanitosti lokality, zvláště mokřadní vegetace, litorálního pásma a pásma mokřadu. Navrženými opatřeními bude zvýšena retence vody v povodí a v dané lokalitě EVL Tuří.“* V rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou pak stanoveny následující závazné parametry akce: *„celková plocha obnovených nebo zakládáných mokřadních biotopů – min. 0,014 ha; celkový objem akumulčního prostoru vodní nádrže nebo poldru při HMAX – min. 3 329,000 m³ a celková vodní plocha obnovených nebo zakládáných vodních nádrží při HMAX – min. 0,301 ha“.*
18. Žalovaný z takto stanovených cílů a obsahu projektu dovodil, že polovina stanoveného účelu projektu spočívá v provedení stavebních prací, jejichž prostřednictvím mělo dojít ke zlepšení životních podmínek zvláště chráněných živočišných druhů, tj. k vytvoření nového biotopu pro tyto živočichy. Tím mělo dojít k naplnění druhé části účelu projektu. Bez kompletního splnění první poloviny účelu (dokončení stavby díla včetně jeho kolaudace) nemůže dle žalovaného být splněna ani druhá polovina účelu (vytvoření biotopu pro chráněné živočichy). Žalovaný zdůraznil, že byly provedeny pouze některé stavební práce, dílo nebylo zcela dokončeno, nebylo ani zkolaudováno, a tak neplní svoji funkci. Nemohlo tak dojít ani k vytvoření nového biotopu, v jehož podmínkách by přirozeně došlo k zvýšenému výskytu kuňky obecné.

19. Krajský soud s hodnocením žalovaného souhlasí. Jestliže nebyla dokončena stavba vodní nádrže, vodní nádrž není naplněna vodou, pak je zjevné, že nemůže vytvářet příznivé podmínky pro podporu biotopu kuňky obecné. Účel dotace tak evidentně nemohl být zcela splněn (a je otázkou, zda lze vůbec hovořit o částečném splnění účelu). Žalobce přitom nijak nezpochybňuje závěr, že stavba vodní nádrže nebyla dokončena. Nerozporuje ani závěr, že žádný ze závazných parametrů akce, které byly stanoveny rozhodnutím Ministerstva životního prostředí o poskytnutí dotace, nebyl naplněn.
20. Žalobce dovozuje splnění účelu dotace v podstatě pouze z toho, že v dané lokalitě byl zaznamenán výskyt kuňky obecné. Jak ale správně uvedl žalovaný, tato skutečnost není určující pro posouzení věci. Pokud se kuňka obecná v dané lokalitě skutečně vyskytuje, pak to logicky není zásluhou nedokončeného vodního díla žalobce. Ostatně v jeho sousedství se nachází (funkční) chovný rybník patřící Správě Kolowratského rybářství Opočno, není tedy nic překvapivého na tom, že předmětný živočich se zde v určitém množství vyskytuje. Žalobce však obdržel dotaci určenou k „podpoře“ jeho biotopu „obnovou malé vodní nádrže“. Pokud vodní nádrž neobnovil, nemohl jeho biotop podpořit.
21. Žalobce dále namítl, že kolaudaci vodní nádrže zabránily objektivní okolnosti, zejména zákaz napuštění nádrže vydaný vodoprávním úřadem. K tomu soud předně v obecné rovině uvádí, že za dodržení všech podmínek dotace je odpovědný výlučně příjemce podpory; to je riziko, které na sebe žadatel o jakoukoliv dotaci bere. Na dotaci totiž není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Příjemce dotace přijímá z veřejných rozpočtů určité dobrodiní a protiváhou tohoto dobrodiní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale akceptace a plnění podmínek, za nichž je dotace poskytována. Výlučnou povinností příjemce dotace je tedy bezpodmínečné splnění všech kritérií pro udělení dotace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 2 Afs 58/2005 – 90).
22. V nyní posuzované věci je třeba k dané otázce navíc uvést, že vodoprávní úřad rozhodl o zákazu užívání stavby zejména z důvodu netěsnosti nádrže, zjištěné při zkušebním provozu. Podloží nádrže vybudované žalobcem totiž trvale prosakuje voda. Podle původního projektu přitom měla být na dno nádrže položena těsnicí matrace, v průběhu realizace stavby však došlo k technologické změně (namísto nákladnější hydroizolační matrace bylo dno přetěsněno pouze zhutněnou vrstvou jílových zemin). Žalobce pak mohl netěsnost nádrže napravit dodatečnými stavebními pracemi, k nimž už ale nepřistoupil (byť poskytovatel dotace k jeho žádosti opakovaně prodloužil termín pro realizaci projektu). Tvrzení žalobce, že kolaudaci vodní nádrže zabránily objektivní okolnosti, je tedy zavádějící.
23. Nedůvodná je také žalobní námitka, podle níž správní orgány řádně nezjistily skutkový stav. Správní orgány dle názoru soudu zjistily skutkový stav dostatečně. Žalobcem navrhované zadání znaleckého posudku o výskytu kuňky obecné by bylo nadbytečné, neboť případný výskyt kuňky obecné v dané lokalitě sám o sobě neprokazuje splnění účelu dotace, jak již soud vyložil výše. Soud zároveň konstatuje, že žalovaný se řádně vypořádal s daným důkazním návrhem uplatněným žalobcem v průběhu odvolacího řízení. K tomu soud odkazuje zejména na bod 48 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný uvedl, že považoval za dostatečné provedení místního šetření, k němuž si žalobce případně mohl přizvat odborníka (což neučinil). Žalovaný zde dále opětovně zdůraznil, že nedokončené vodní dílo nemá na výskyt kuňky obecné v této lokalitě žádný vliv.

Soud dodává, že uvedený závěr žalovaného nemohl být pro žalobce nijak překvapivý. Žalobci muselo být zřejmé, že žalovaný nevyhověl jeho návrhu na zadání znaleckého posudku, nejpozději v momentu, kdy mu žalovaný zaslal výzvu k vyjádření se ke skutečnostem zjištěným v rámci odvolacího řízení. Žalobce však ani v reakci na tuto výzvu, ale ani následně v žalobě nedokázal relevantně zdůvodnit, v čem by spočíval význam jím navrhovaného znaleckého posudku pro posouzení věci. Sdělení AOPK k dotazu správce daně na výskyt kuňky obecné, podle nějž by k zodpovězení otázky bylo nutné provést dlouhodobou studii, nemůže na uvedených závěrech nic změnit.

24. Součástí správního spisu jsou rovněž jednotlivá rozhodnutí vodoprávního úřadu týkající se předmětné vodní nádrže a vyjádření k věci, která si správce daně od vodoprávního úřadu vyžádal v průběhu odvolacího řízení. Z těchto vyjádření mimo jiné vyplývá, že žalobce poté, co mu bylo zakázáno užívání stavby (vodní nádrže), neprováděl na projektu žádné další stavební práce. Soudu proto není zřejmé, jaké další stanovisko by si správní orgány měly od vodoprávního úřadu vyžádat, jak žalobce neurčitě namítl během soudního jednání. Navíc je třeba zdůraznit, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně není úkolem soudu blíže posuzovat postup vodoprávního úřadu při kolaudaci vodní nádrže. Jestliže žalobce nesouhlasil s důvody, pro které mu bylo zakázáno užívání předmětné stavby, mohl se proti tomu bránit v příslušném řízení.

V. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
26. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 26. října 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu